

ZÁKON Č. 470/2011 Z. Z., KTORÝM SA
MENÍ A DOPĽŇA ZÁKON Č. 124/2006 Z.
Z. O BEZPEČNOSTI A OCHRANE
ZDRAVIA PRI PRÁCI A DOPĽŇA ZÁKON
Č. 355/2007 Z. Z. O OCHRANE, PODPORE
A ROZVOJI VEREJNÉHO ZDRAVIA

TATRANSKÁ LOMNICA 7. – 9. 2. 2012

Čo nám pripravila vláda SR v oblasti BOZP od 1. 1. 2012

Národná rada SR dňa 29. 11. 2011 schválila novelu zákona, **ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 124/2006 Z. z.** o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorými sa **dopĺňa zákon č. 355/2007 Z. z.** o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Parlamentom SR schválená **úprava** zákona č. 124/2006 Z. z. **závažne a cielene zasahuje do oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci** (ďalej len BOZP) a **negatívne ovplyvní jej úroveň**, ktorou doterajšia legislatíva chránila zamestnanca, pracovníka.

Základným motívom predchádzajúcej vlády SR bolo **šetriť prostriedky zamestnávateľov** tak, aby ušetrené prostriedky mohli byť použité „na zníženie nezamestnanosti“, ktorá dnes predstavuje cca 14 %.

Šetrenie nákladov zamestnávateľov na úkor bezpečnosti práce má v konečnom dôsledku vždy negatívne dôsledky na zamestnancov a žiadnym spôsobom nemotivuje zamestnávateľov k použitiu usparených prostriedkov na rozvoj zamestnanosti.

Navrhované zmeny

V návrhu zmien zákona č. 124/2006 Z. z. bolo navrhovaných 45 zmien, predkladateľ MPSVaR SR zdôvodňoval účelnosť zmien nasledovne: *„účelom zmien je zlepšiť právnu úpravu v oblasti zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, a to prostredníctvom spružnenia podmienok pre výkon pracovnej zdravotnej služby a rekondičných pobytov, ako aj zníženia administratívneho a finančného zaťaženia zamestnávateľov, čím sa vytvoria predpoklady na dôslednejšie plnenie relevantných aspektov BOZP, vylúčenie alebo zníženie počtu pracovných úrazov, chorôb z povolania a iných poškodení zdravia z práce. Návrh zákona bude mať pozitívny vplyv na vytvorenie bezpečných a zdravie neohrozujúcich pracovných podmienok.“*

Postoj KOZ SR

- ◆ KOZ SR nesúhlasí s takto schválenou novelou zákona o BOZP
- ◆ KOZ SR adresovala sťažnosť na MOP ku schváleniu novely , nakoľko takto prijatá novela **znižuje dosiahnuté štandardy na zaistenie BOZP** vyplývajúce zo **Smernice rady 89/391/EHS o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia BOZP pracovníkov pri práci** a zároveň je táto novela v rozpore s **dohovorom MOP č. 161 o závodnej zdravotnej službe a odporúčaniami MOP č. 171 o závodnej zdravotnej službe**, ktoré SR ratifikovala **Vyhl. Ministerstva zahraničných vecí č. 145/1988 Zb.**

Už na prvom rokovaní dňa 21.10.2010 bol zo strany odborov vyslovený zásadný nesúhlas so zámerom na oslabenie práv odborov pri spolurozhodovaní a ovplyvňovaní procesov súvisiacich s bezpečnosťou a ochranou zdravia zamestnancov pri práci.

Predložený návrh rušil inštitút **dohody** so zástupcami zamestnancov, t.j. odborovou organizáciou, zamestnaneckou radou a zamestnaneckým dôverníkom tak, ako sú definované tieto inštitúty v § 11a ZP a nahrádza ho iba inštitútom **prerokovania**.

Dopad na zamestnancov

Aký vplyv budú mať navrhované zmeny na zamestnanca – tým sa predkladateľ nezaoberal a zrejme to ani členov vlády veľmi nezaujímalo !!

Z navrhovaných zmien zákona o BOZP vyplývajú nasledovné zmeny, z ktorých mnohé smerujú k zhoršeniu podmienok bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov :

Zásadné zmeny a doplnenia v zákone č. 124/2006 Z. z.

- ❖ Všeobecné povinnosti zamestnávateľov
- ❖ Oboznamovanie zamestnancov
- ❖ Úprava podmienok pre rekondičné pobyty
- ❖ Úprava definície závažného pracovného úrazu
- ❖ Preventívne a ochranné služby
- ❖ Úprava podmienok pre výkon pracovnej zdravotnej služby

=

Zníženie zaťaženia zamestnávateľov !

Zmena § 2 ods. 2 písm. a)

Rozšírenie pôsobnosti zákona aj pre väzňov:

pôvodné znenie:

- ústav na výkon trestu odňatia slobody, ústav na výkon trestu odňatia slobody pre mladistvých a právnickú osobu pri zaradení odsúdeného do práce a na odsúdeného, ktorý je zaradený do práce,

nové znenie:

- **ústav na výkon väzby**, ústav na výkon trestu odňatia slobody, ústav na výkon trestu odňatia slobody pre mladistvých, **nemocnicu pre obvinených a odsúdených**, právnickú osobu pri zaradení obvineného a odsúdeného do práce a na obvineného a odsúdeného, ktorý je zaradený do práce,“.

Všeobecné povinnosti zamestnávateľa – § 6 ods. 1 písm. k)

Zamestnávateľa, ktorí vykonávajú činnosti s nižším rizikom, ich činnosti **nie sú** uvedené v prílohe č. 1 zák. č. 124/2006 Z. z., nebudú povinne vypracovávať písomný dokument: Koncepcia politiky BOZP, ktorý je základným dokumentom určujúcim prostriedky a spôsob vykonania zásadných zámerov v určitom časovom období. Tento dokument je zamestnávateľ povinný predložiť na vyjadrenie zástupcom zamestnancov.

Všeobecné povinnosti zamestnávateľa – § 6 ods. 1 písm. n)

Doposiaľ platné znenie:

Zamestnávateľ je povinný:

- viest' a uchovávať predpísanú dokumentáciu, záznamy a evidenciu súvisiacu s BOZP **5 rokov** odo dňa, keď bol v nich vykonaný posledný záznam,
- uchovávať záznam o registrovanom pracovnom úraze **10 rokov** od vzniku tohto úrazu.

Novela zákona zjednocuje dobu uchovávania dokumentácie súvisiacej s BOZP na 5 rokov.

Všeobecné povinnosti zamestnávateľa – § 6 ods. 3 písm. b

Novela zákona vypúšťa povinnosť zamestnávateľa vypracovať **vnútorný predpis** na zabezpečenie **pitného režimu** na pracovisku.

Tým zamestnávateľ nemá stanovenú povinnosť zabezpečenia pitného režimu pre zamestnancov podľa konkrétnych podmienok na pracovisku.

Otázka znie:

Ako bude zamestnávateľ zabezpečovať pitný režim (v zime chlad a vysoké teploty v letných mesiacoch) pre zamestnancov ?
(Odporúčame - dohodou so z. z. v PKZ)

Oboznamovanie a informovanie zamestnancov –

§ 7

Oboznamovanie týkajúce sa výkonu práce

Zamestnávateľ je povinný upraviť vnútorným predpisom pravidelnosť opakovaného oboznamovania tak, aby sa vykonávalo najmenej raz za dva roky, ak právne predpisy a ostatné predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci neustanovujú kratší čas (309/2007)

Zmena od 1. 1. 2012:

Vypúšťajú sa slová „a ostatné predpisy“ .

Novela zákona vypúšťa povinnosť zamestnávateľa vyškoliť a pravidelne školiť určených zamestnancov na poskytovanie prvej pomoci a iné... . Po novele zákona zostáva len všeobecná povinnosť vzdelávať určených zamestnancov.

Rekondičný pobyt - § 11 ods. 3 (úprava zákonom č. 132/2010)

Najradikálnejšie zmeny novela zákona prináša v oblasti rekondičných pobytov

1. Vypúšťa sa poskytovanie rekondičných pobytov z dôvodu podmienky účelnosti u rizikového faktoru **hluk** (okrem doterajších faktorov spôsobujúcich vznik profesionálnej kožnej alergie, biologickému faktoru, elektromagnetickému žiareniu, ultrafialovému žiareniu, infračervenému žiareniu a laseru).
2. Rekondičné pobyty nemusia byť vykonávané vo vhodnej klimatickej oblasti.

H I u k už nie je podmienkou účelnosti rekondičného pobytu , aj keď ostáva ako rizikový faktor .

Všeobecne možno konštatovať, že navrhované zmeny zhoršujú podmienky pri zabezpečovaní rekondičného pobytu, smerujú k predĺženiu výkonu práce v riziku, k predĺženiu expozičného limitu a zvyšovaniu ohrozenia zdravia zamestnancov škodlivými faktormi.

Nárok na rekondičné pobyty sa všeobecne predlžuje u 3. kategórie rizikových prác z 5 na 6 rokov a u 4. kategórie rizikových prác zo 4 na 5 rokov nepretržitého vykonávania rizikových prác.

Vrcholom arogancie pri navrhovanej novele je úprava povinnej, minimálnej dĺžky rekondičného pobytu z pôvodných dvoch týždňov na 7 dní.

O jeden rok sa predlžuje povinnosť zamestnanca zúčastniť sa ďalšieho rekondičného pobytu (*doteraz 1 x za 3 roky*), menia sa podmienky účasti = 1 x za 4 roky.

Podmienkou účasti na ďalšom rekondičnom pobyte je, ak doba výkonu práce vo vybranom povolání dosiahne :

- - najmenej 800 (*doteraz 600*) pracovných zmien v tomto období,
- - ak zamestnanec pracuje s dokázaným karcinogénom musí odpracovať najmenej 500 (*doteraz 400*) pracovných zmien v tomto období.

= **zamerané na zníženie finančných nákladov zamestnávateľov**
!!!

Pracovný úraz, iný úraz, choroba z povolania, nebezpečná udalosť a závažná priemyselná havária - § 17 ods. 4

Pri posudzovaní závažnosti pracovného úrazu dochádza k zásadnej zmene. Vypúšťa sa identifikovanie **závažného pracovného úrazu** ako pracovného úrazu „ak predpokladaná alebo skutočná dĺžka pracovnej neschopnosti je najmenej 42 dní“.

Týmto úkonom sa za závažný pracovný úraz posudzuje len smrť alebo ťažká ujma na zdraví (zmrzačenie, strata orgánu...).

Pracovný úraz, iný úraz, choroba z povolania, nebezpečná udalosť a závažná priemyselná havária - § 17 ods. 5 písm. b)

Ruší sa povinnosť pre zamestnávateľov
bezodkladne oznámiť príslušnému inšpektorátu
práce :

- - choroby z povolania a
- - ohrozenia chorobou z povolania.

Preventívne a ochranné služby - § 21 ods. 2

Vkladá sa nová veta:

„Zamestnávateľ **nie je povinný** zabezpečiť pracovnú zdravotnú službu (ďalej len PZS) pre zamestnancov, ktorí vykonávajú práce zaradené do prvej alebo druhej kategórie.

Ale môže a odporúčame – ak doposiaľ pôsobila a bola spokojnosť na strane zamestnancov i zamestnávateľov za výhodných podmienok pre zamestnávateľa.

Preventívne a ochranné služby - § 21 ods. 6

Vypúšťa sa povinnosť zamestnávateľa zabezpečiť, aby BTS a PZS vykonali najmenej raz do roka spoločnú previerku pracovísk !!

Navrhovaná zmena spôsobí v praxi zásah do systému vnútropodnikovej kontroly BOZP (odhaľovanie nedostatkov a následne ich odstránenie) a povedie k celkovému oslabeniu bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov.

Preventívne a ochranné služby - § 21 ods. 13

Dopĺňa sa nový odsek 13:

Pri odobratí oprávnenia na výkon BTS alebo PZS môžu tieto fyzické, resp. právnické osoby opätovne požiadať Národný inšpektorát práce (NIP) o nové najskôr po uplynutí 6 mesiacov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o odobratí tohto oprávnenia.

Neplatí to pre odborných zamestnancov, s ktorými má NIP uzatvorený pracovný pomer.

Pracovná zdravotná služba - § 26

Dopĺňa sa v ods. 1 písm. e) ďalší bod 5. :

PZS u zamestnávateľa sa zúčastňuje okrem iného aj na zabezpečovaní rekondičného pobytu.

PZS vzdeláva zamestnancov na poskytovanie prvej pomoci (predtým bolo školí) – písm. f)

PZS dohliada na zdravie zamestnancov v súvislosti s prácou – dopĺňa sa : „na účely posúdenia zdravotnej spôsobilosti na prácu“ (zamestnávateľ je povinný vykonávať opatrenia so zreteľom na všetky okolnosti týkajúce sa práce - § 6 ods. 1 písm. a)

Vypúšťajú sa ods. 3 až 5 § 26 :

Možnosti vykonávania úloh pracovnej zdravotnej služby lekárom alebo verejným zdravotníkom, ak zamestnávateľ

- ◆ a) zamestnával zamestnancov, ktorí vykonávali práce zaradené do prvej kategórie alebo
- ◆ b) zamestnával menej ako 19 zamestnancov, ktorí vykonávali práce zaradené do prvej a druhej kategórie

=

Pracovná zdravotná služba ostane povinnou iba pre zamestnancov zaradených do tretej a štvrtej rizikovej kategórie!

Doplnenie zákona NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia

(v znení neskorších predpisov)

TRETIA HLAVA – OCHRANA ZDRAVIA PRI PRÁCI - § 30

- Povinnosti zamestnávateľa pri ochrane zdravia pri práci
(posudzovanie zdravotnej spôsobilosti, lekárske preventívne prehliadky,...)
- Hodnotenie zdravotných rizík a kategorizácia prác
(rizikové práce a ich evidencia)
- Ochrana zamestnancov pred hlukom a vibráciami pri práci
- Ochrana zamestnancov pred elektromagnetickým žiarením,
- Ochrana zamestnancov pred chemickými faktormi, pred karcinogénmi a pred azbestom,
- Ochrana zamestnancov pred biologickými faktormi,
- Ochrana pred záťažou teplom a chladom, fyzickou, psychickou atď.

V § 30 sa dopĺňa nový odsek 15:

„Ak zamestnávateľ odstúpil od pracovnej zmluvy z dôvodu, že zamestnanec nenastúpil do práce po uzavretí pracovno-právneho vzťahu alebo obdobného pracovného vzťahu, zamestnanec je povinný uhradiť zamestnávateľovi náklady, ktoré mu vznikli pri posudzovaní jeho zdravotnej spôsobilosti na prácu lekárskou preventívnou prehliadkou vo vzťahu k práci.“.

Rieši vrátenie nákladov vynaložených zamestnávateľom na vykonanie vstupnej lekárskej preventívnej prehliadky vo vzťahu k práci od zamestnanca, ktorý nenastúpil do práce.

Nový § 63 b) – prechodné ustanovenie:

„Lekárske preventívne prehliadky vo vzťahu k práci podľa § 30 ods. 4 môžu vykonávať do 31. decembra 2014 aj lekári pracovnej zdravotnej služby so špecializáciou v špecializačnom odbore všeobecné lekárstvo pod dohľadom lekára pracovnej zdravotnej služby so špecializáciou v špecializačnom odbore pracovné lekárstvo, klinické pracovné lekárstvo a klinická toxikológia a služby zdravia pri práci.“.

Rieši problematiku, kto môže byť lekárom PZS.

Ďakujem za pozornosť

kucova@ioz.sk

0908 314 614